www.noon.net

اضطراب کتل

لطفاً جملات زیر را بخوانید و پاسخ‌های متناسب با وضع خود (درست، غلط) را با ضربدر مشخص کنید.

۱-	توجه من نسبت به اشخاص یا سرگرمی‌ها تقریباً به سرعت تغییر می‌کند.	درست	بین این دو	غلط	$Q_3(-)$
۲-	اگر اشخاص نظر خوبی به من ندارند، این امر مانع آرامش فکری کامل من نمی‌شود.	درست	بین این دو	غلط	
۳-	دوست دارم نسبت به صحت آنچه می‌خواهم بگویم کاملاً مطمئن باشم قبل از این که عقیده خود را ابراز کنم.	بله	بین این دو	نه	
۴-	تمایل دارم که خود را به دست احساسات حسادت‌آمیز بسپارم.	گاهی	به ندرت	هرگز	
۵-	اگر قرار باشد که زندگیم را دوباره شروع کنم: الف) آن را به گونه‌ای متفاوت سازمان خواهم داد. ب) دلم می‌خواهد همانطور باشد که قبلاً بوده است.	الف	بین این دو	ب	$C(-)$
۶-	والدینم را در مورد همه مسائل تحسین می‌کنم.	بله	بین این دو	نه	
۷-	اگر پاسخ «نه» بشنوم ناراحت می‌شوم حتی وقتی می‌دانم که آن چیزی که می‌خواهم غیرممکن است.	درست	بین این دو	غلط	
۸-	در مورد درستکاری اشخاص تردید می‌کنم که با من رفتاری دوستانه‌تر از آن دارند که داشته‌ام.	درست	بین این دو	غلط	
۹-	وقتی دستوراتی می‌دادند یا اطاعت مرا خواستار می‌شدند. والدینم (با کسانی که مرا بزرگ کرده‌اند): الف: همواره بسیار معقول بوده‌اند. ب) غالباً نامعقول بوده‌اند.	بندرت	گاهی	غالباً	
۱۰-	نیاز من به دوستانم بیشتر از نیاز آنها به من است.	بندرت	گاهی	غالباً	O
۱۱-	من یقین دارم که می‌توانم نیروهایم را بسیج کنم تا با یک مشکل ناگهانی مقابله نمایم.	همیشه	گاهی	بندرت	
۱۲-	وقتی بچه بودم از تاریکی می‌ترسیدم.	غالباً	گاهی	هرگز	
۱۳-	دیگران گاهی به من می‌گویند که به آسانی هیجانم را در صدایم و رفتارم نشان می‌دهم.	بله	مردد	نه	
۱۴-	اگر اشخاص از ملاطفت من به طور ناشایسته استفاده کنند: الف) جریحه‌دار می‌شوم و کینه به دل می‌گیرم. ب) به زودی فراموش می‌کنم و می‌بخشم.	الف	بین این دو	ب	
۱۵-	انتقادات شخصی بسیاری از اشخاص مرا ناراحت می‌کنند	غالباً	گاهی	هرگز	

www.noon.net

به جای آن که به من کمک کنند.

۱۶- برایم غالباً اتفاق می‌افتد که خیلی زود علیه اشخاص خشمگین می‌شوم.	درست	بین این دو	غلط	Q_4
۱۷- احساس اضطراب می‌کنم مثل این که چیزی می‌خواهم بدون آن که بدانم چیست.	بندرت	گاهی	غالباً	
۱۸- گاهی از خود می‌پرسم که آیا اشخاصی که با آنها صحبت می‌کنم نسبت به آنچه می‌گویم واقعاً علاقه‌مند هستم.	درست	بین این دو	غلط	
۱۹- من هرگز احساس مبهم ناراحتی‌هایی مانند دردهای نامعین اختلالات هاضمه، احساس ضربان قلب و غیره نداشته‌ام.	درست	مردد	غلط	
۲۰- در موقع صحبت با بعضی اشخاص آنقدر ناراحت می‌شوم که به سختی جرأت حرف زدن دارم.	گاهی	بندرت	هرگز	
۲۱- من بیشتر از اغلب اشخاص به هنگام انجام کاری نیرو مصرف می‌کنم، چون آن را با«تمام قوا» انجام می‌دهم.	درست	مردد	غلط	$Q_3(-)$
۲۲- همواره به خودم می‌گویم که حواس‌پرت نباشم و جزئیات را فراموش نکنم.	درست	مردد	غلط	
۲۳- هر اندازه مواقع، مشکل و ناخوشایند باشند من ایستادگی می‌کنم هدف‌های نخستین خود را حفظ می‌کنم.	بله	بین این دو	نه	
۲۴- من در موقعیت‌های مشکل، هیجان‌زده و سر در گم می‌شوم.	بله	بین این دو	نه	
۲۵- من گاه به گاه خواب‌هایی می‌بینم که خوابم را مختل می‌کنند.	بله	بین این دو	نه	$C(-)$
۲۶- من همواره به اندازه کافی نیرو دارم وقتی در مقابل مشکلات قرار می‌گیرم.	بله	بین این دو	نه	
۲۷- گاهی خود را مجبور می‌بینم که چیزها را بدون دلیل موجه، بشمارم.	درست	مردد	غلط	
۲۸- غالب اشخاص تا حدی روحیه‌ای عجیب دارند هر چند مایل به پذیرفتن آن نیستند.	درست	مردد	غلط	L
۲۹- وقتی در مقابل دیگران مرتکب اشتباهی می‌شوم می‌توانم آن را سریعاً فراموش کنم.	بله	بین این دو	نه	
۳۰- من احساس بد خلقی می‌کنم و نمی‌خواهم کسی را ببینم؛ الف: گاهی ب: تقریباً همیشه	الف	بین این دو	ب	O
۳۱- در مقابل بدبیاری، تقریباً به گریه می‌افتم.	هرگز	بسیاربه‌ندرت	گاهی	

www.mhrn.net

۳۲- حتی در میان جمع گاهی احساس تنهایی و بی‌ارزشی بر من چیره می‌شود.	بله	بین این دو	نه	
۳۳- به هنگام شب بیدار می‌شوم و به دلیل اشغالات فکری، به سختی می‌توانم بخوابم	غالباً	گاهی	هرگز	
۳۴- مشکلاتی که برایم پیش می‌آیند هر چه باشد، معمولاً حالم کاملاً خوب است.	بله	بین این دو	نه	
۳۵- گاهی برای چیزهای بسیار کوچک، احساس گناه یا پیشمانی می‌کنم.	بله	بین این دو	نه	
۳۶- اعصابم آنقدر تحریک است که بعضی صداها مثل صدای در، به نظرم غیرقابل تحمل می‌آیند و مرتعشم می‌کنند.	غالباً	گاهی	هرگز	Q_4
۳۷- اگر چیزی به شدت ناراحتم کند، معمولاً آرامشم را خیلی زود بدست می‌آورم.	بله	بین این دو	نه	
۳۸- تمایل به لرزیدن و یا عرق کردن دارم وقتی به کار مشکلی فکر می‌کنم که باید انجام دهم.	بله	بین این دو	نه	
۳۹- معمولاً به سرعت، در عرض چند دقیقه خوابم می‌برد، وقتی به رختخواب می‌روم.	بله	بین این دو	نه	
۴۰- گاهی دچار حالت تنش یا ناآرامی می‌شوم وقتی به چیزهایی فکر می‌کنم که اندکی پیش فکرم را مشغول کرده و توجهم را به خود جلب کرده بوده‌اند.	درست	مردد	غلط	

www.mhrn.net

www.noon.net

اضطراب کتل

کتل در بررسی‌ها براساس آزمون شانزده عاملی خود نشان داد که عامل اضطراب را می‌توان به منزله عامل مرتبه دوم در نظر گرفت. نتایج کتل با داده‌های روانشناسی مرضی کاملاً هماهنگ‌اند. با توجه به این بررسی‌ها، کتل پرسشنامه اضطراب چهل ماده‌ای تدارک دید، که براساس آن می‌توان شاخص‌های زیر را بدست آورد:

۱- یک نمره اضطراب کلی که اندازه عامل اضطراب است.

۲- دو نمره الف و ب که با اضطراب آشکار[1] و اضطراب پنهان[2] مطابقت دارند. از سوی دیگر می‌توان با مطالعه مهمی که پنج عامل نخستین شخصیت در اشباع عامل مرتبه دوم اضطراب دارند، اطلاعاتی درباره علت‌شناسی روانشناختی نشانه مرضی اضطراب به دست آورد. این پنج عامل عبارتند از:

عامل (-)Q3 مرکب از ۸ ماده است (نمره Q3) نشان می‌دهد که تا چه حد اضطراب به ساخت‌های شخصیتی که از نظر اجتماعی مورد تأییدند وابسته است.

عامل (-)C مرکب از ۶ ماده (نمره) گواه ضعف«من[3]» و نقش مبنایی آن در اضطراب است.

عامل L مرکب از ۴ ماده است نمره L حاکی از ناایمنی پارانویایی است.

عامل O مرکب از ۱۲ ماده است نمره O مبین اضطراب مشتق از فرامن است.

عامل Q4 مرکب از ۱۰ ماده است. نمره Q4 گواه نقش نیروهای کشاننده‌ای«من» در پدیدآیی اضطراب است.

این پنج مقیاس بر تعداد محدودی از مواد مبتنی هستند و پاره‌ای از آنها از اعتبار ضعیفی برخوردارند. معذلک نشانه‌های جالبی در اختیار استفاده کننده قرار می‌دهند، نشانه‌هایی که در صورت تمایل از راه به کار بستن مجموعه پرسشنامه ۱۶ عاملی شخصیت کتل مورد تأیید قرار گیرنده این پرسشنامه به سرعت به کار بسته می‌شود و واجد این امتیاز است که فقط از راه یک بار گرفتن آزمون می‌توان به نمرات سه نوع اضطراب و پنج شاخص زیربنایی عامل اضطراب پی برد.

اضطراب کلی با شاخص اضطراب«ولش» ۰/۷۲ همبستگی نشان داده است.

اضطراب آشکار با مقیاس‌های پورسل، تیلور و مدلین همبستگی در حد ۰/۵۱، ۰/۶۵، ۰/۴۳ نشان داده است.

این پرسشنامه در روان آزادگی‌ها و در روان گسستگی‌ها به یک اعتبار تجربی خوبی دست یافته است. هر چند کاربرد آن در موقعیت‌های بالینی است اما در مشورت‌های دیگر روانشناختی که مراجع از یک اضطراب طراز بالای غیرعادی رنج می‌برد. نیز کاربرد دارد این تست توسط خانم دکتر دادستان در سال ۱۳۶۹ هنجارگزینی شده که نتایج آن در پایان کتاب بیمارهای روانی آورده شده است.

در این مطالعه نیز از این تست (اضطراب کتل) به عنوان ابزار اصلی پژوهش که در ضمیمه شماره (۱) به پیوست آمده استفاده شده است.

---

[1] - overt anxiety
[2] - covert anxiety
[3] - ego